

האינטרנט בחברה הערבית בישראל:

תמונת מצב, פערים, והמלצות לקידום הדיגיטציה

ד"ר אסמא גנאים – ד. أسماء نادر غنايم

InnDigital

כנס הנגשת שירותים ציבוריים דיגיטליים לחברה הערבית

איגוד האינטרנט הישראלי

כפר קאסם, 2018\11\29

איגוד
האינטרנט
הישראלי
ISOC-IL

InnDigital

- BA – מתימטיקה ומדעי המחשב, אונ' חיפה
- MA – מערכות מידע-TU Berlin
- PhD. פערים דיגיטליים – אונ' חיפה

- ראש תכנית הוראה ולמידה – תואר שני
- 2000 - 2018

- מייסדת ומנהלת בשיתוף למרכז TEC
- 2005-2018

- מייסדת InnDigital
- מרכז לקידום הדיגיטציה בחברה ובחינוך
- 2010-2018

חדשנות, מקצועיות ואמינות

מהלקוחות שלנו

שירותים ופתרונות

קורסים וסדנאות לכל
הגילאים

פיתוח אתרים
ומערכות

הטמעת דיגיטציה
בארגונים

יעוץ, מחקר ומיפוי צרכים

איגוד
האינטרנט
הישראלי
ISOC-IL

- רשויות
- מקומיות
- בתי ספר
- ספריות
- עמותות
- יחידות נוער
- מחלקות חינוך
- אוניברסיטאות
- מכללות
- מרכזי מחקר
- בתי עסק

**INTERNET ADOPTION AND CULTURAL FACTORS:
INTERNET USE WITHIN ARAB SOCIETY IN ISRAEL**

BY: ASMAA N. GANAYEM

SUPERVISED BY:

PROFESSOR SHEIZAF RAFAELI

PROFESSOR FAISAL AZAIZA

למה?

לשמור על כבוד האדם, איכות
החיים, שוויון והוגנות

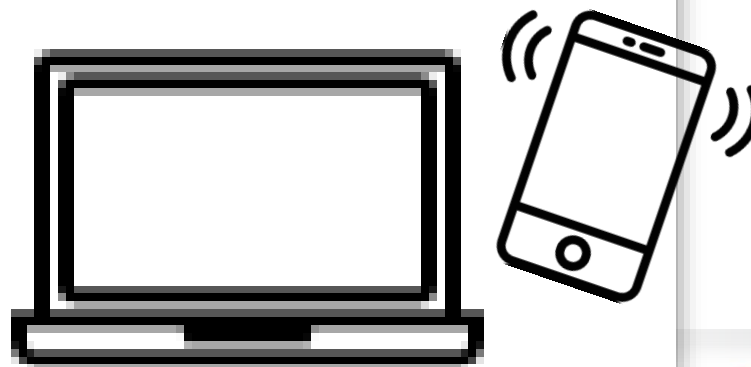
מה הקשר?

עידן הדיגיטציה, בכל תחומי
החיים:
בריאות, משפחה, כלכלה, קשרים
חברתיים, תעסוקה, השכלה ...

I dedicate this dissertation to every person who promotes the dignity of humans,
their respect and welfare, equality and equity.

Asmaa Nader Ganayem

Baka El Gharbia, March 2010

זחילה בתעסוקה

- כ 70,000 אקדמאים ערבים מובטלים, או בתעסוקה לא הולמת הלימודים שלהם
- רק 30% מהנשים הערביות עובדות
- רק כ 3% מהמועסקים בהייטיק הם ערבים

זינוק בהשכלה

- כ 47,000 סטודנטים (עליה של 80% מאז 2010)
- 2\3 הן סטודנטיות (עלייה של 40% מאז 2010)
- כ 15.1% סטודנטים ערבים באקדמיה (עליה של 9.3% מאז 2010)
- כ 20% מהסטודנטים בטכניון
- ירידת אחוז הנשירה ל 12% בטכניון (מ 30% בשנת 2000)

הדיגיטציה מעצבת את התעסוקה מחדש

- הצעירים הערבים מהווים כ 27% מהאוכלוסייה הצעירה בישראל
- התעסוקה בקרב החברה הערבית מאופיינת ברובה בעבודת משלח יד, שכר נמוך, אי שביעות רצון ממקום העבודה, והיעדר ביטחון תעסוקתי (כאהן-סטרבצ'ינסקי, עמיאל, וקונסטנטינוב, 2016)
- בקרב גילאים 18-22, כמחצית הנשים וכרבע מהגברים הערביים הם חסרי מעש
- רוב הרשויות המקומיות הערביות נמצאות בתחתית המדד הסוציו-אקונומי

פער דיגיטלי – מהו?

• הבדלים בין קבוצות לנגישות ושימוש

באינטרנט:

• נגישות ומאפייני הנגישות

• שימוש ודפוס השימוש

• מודעות ומיומנויות

הדיגיטציה מעצבת את הפערים מחדש:

- פערים דיגיטליים מרחיבים פערים חברתיים כלכליים
- קידום הדיגיטציה עשוי לקדם איכות חיים

מקורות הנתונים בדו"ח

- איגוד האינטרנט הישראלי

- למ"ס

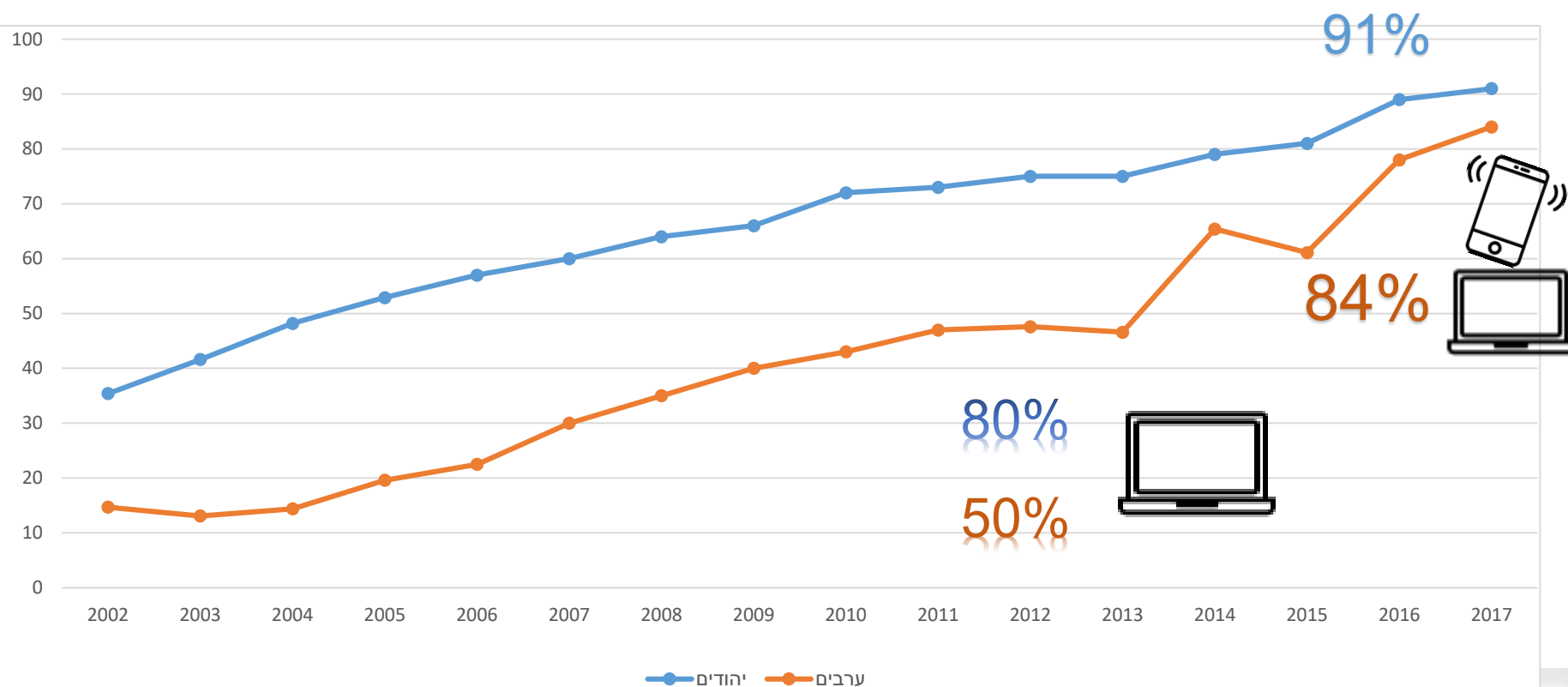
- רכאז – אגודת הגליל

- חמל"ה

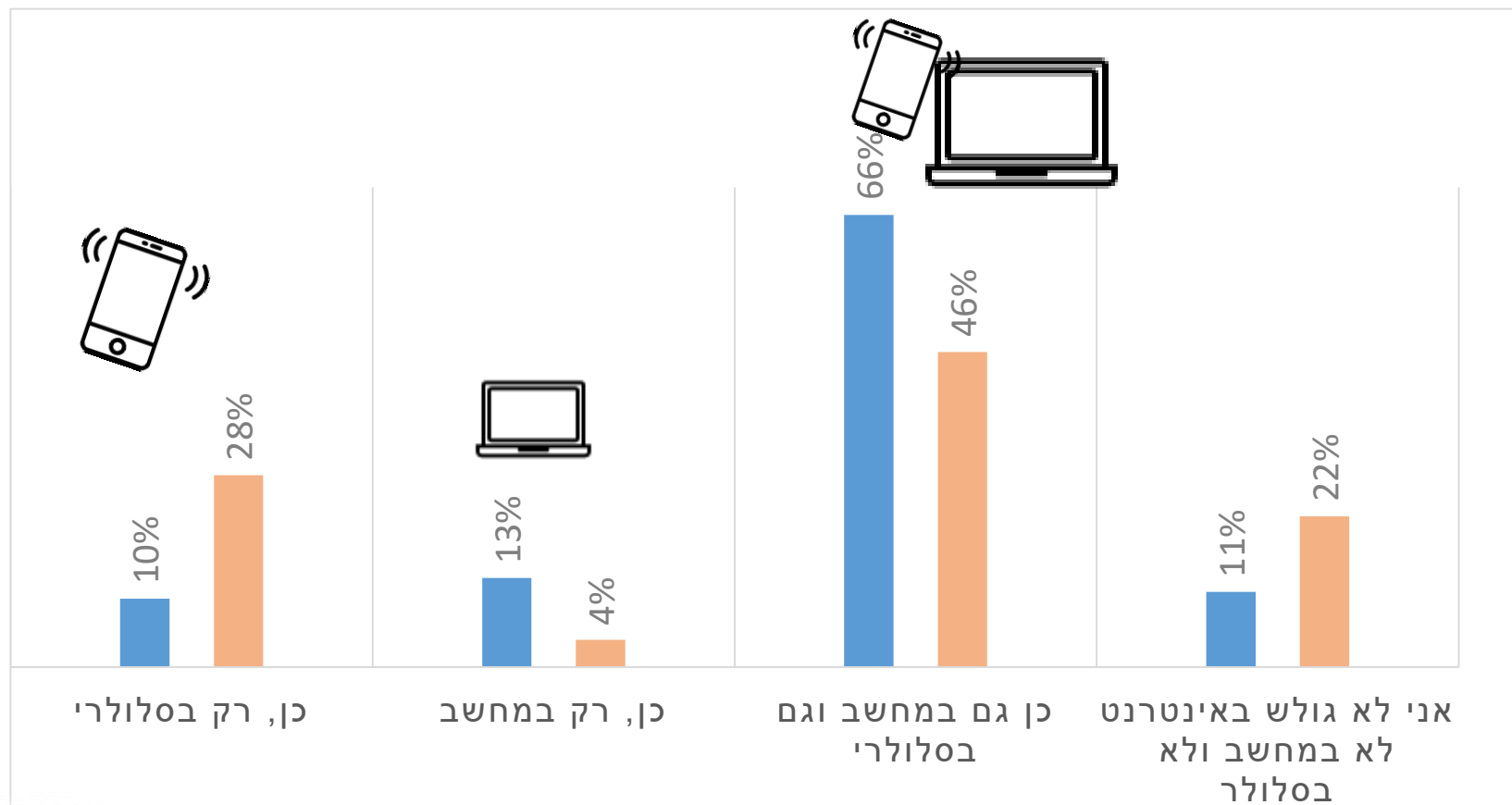
- מדד תקשוב ישראל

מודל הניתוח מבוסס על עבודת הדוקטורט
(Ganayem, 2010)

נגישות ומאפייני הנגישות

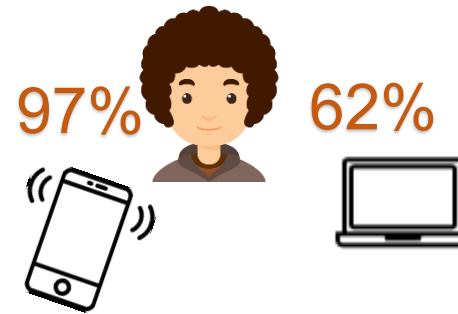
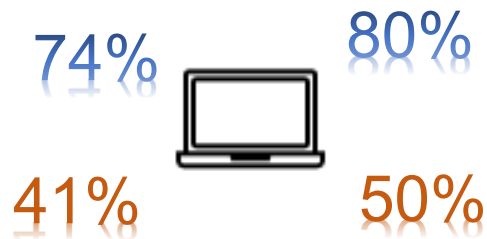

פערים גדול לשימוש במחשב (2016)

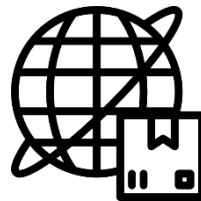
אימוץ מהיר לטלפונים חכמים אימוץ איטי למחשב

2015 → 2017

נגישות לאינטרנט במקום העבודה בקרב צעירים ערבים (עד 25)

62%

23%

ערבים

יהודים

InnDigital

בישראל 2015-2016

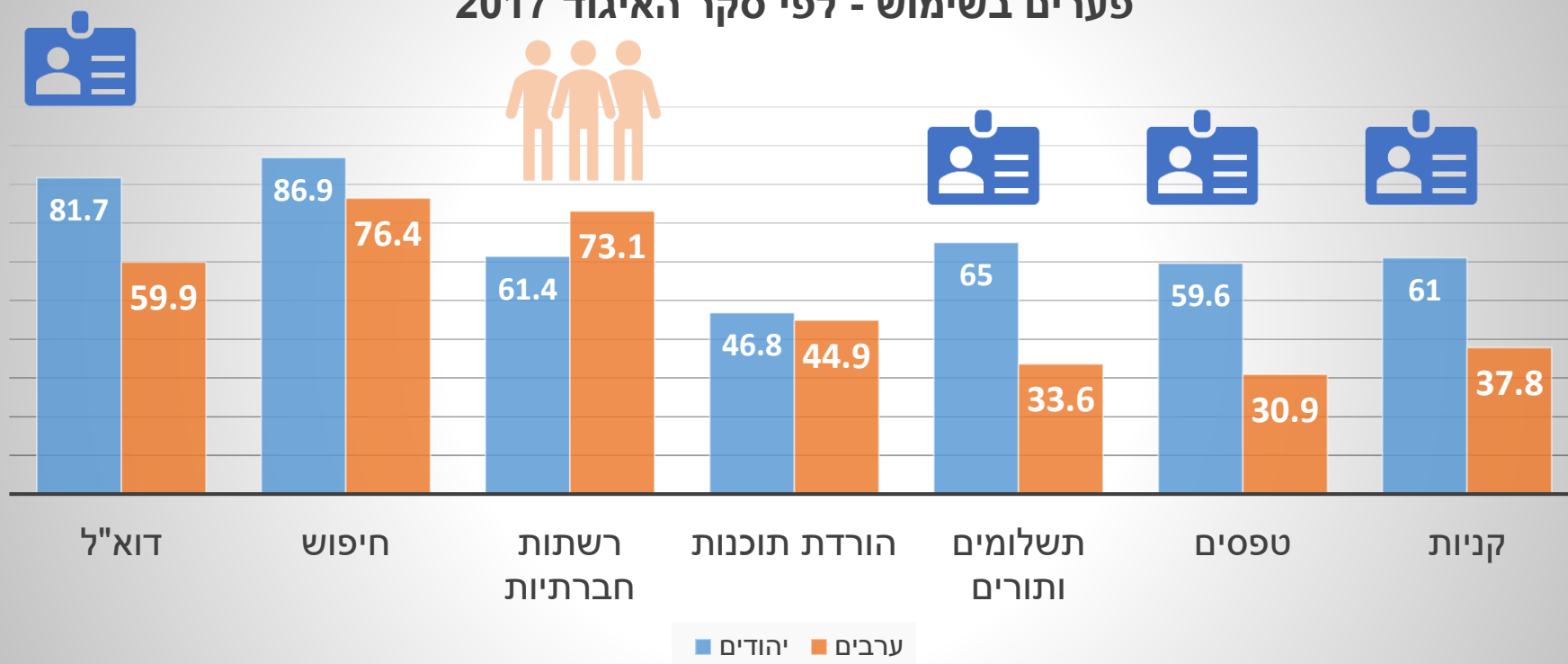
אסמא נ. גנאים

איגוד
האינטרנט
הישראלי
ISOC-IL

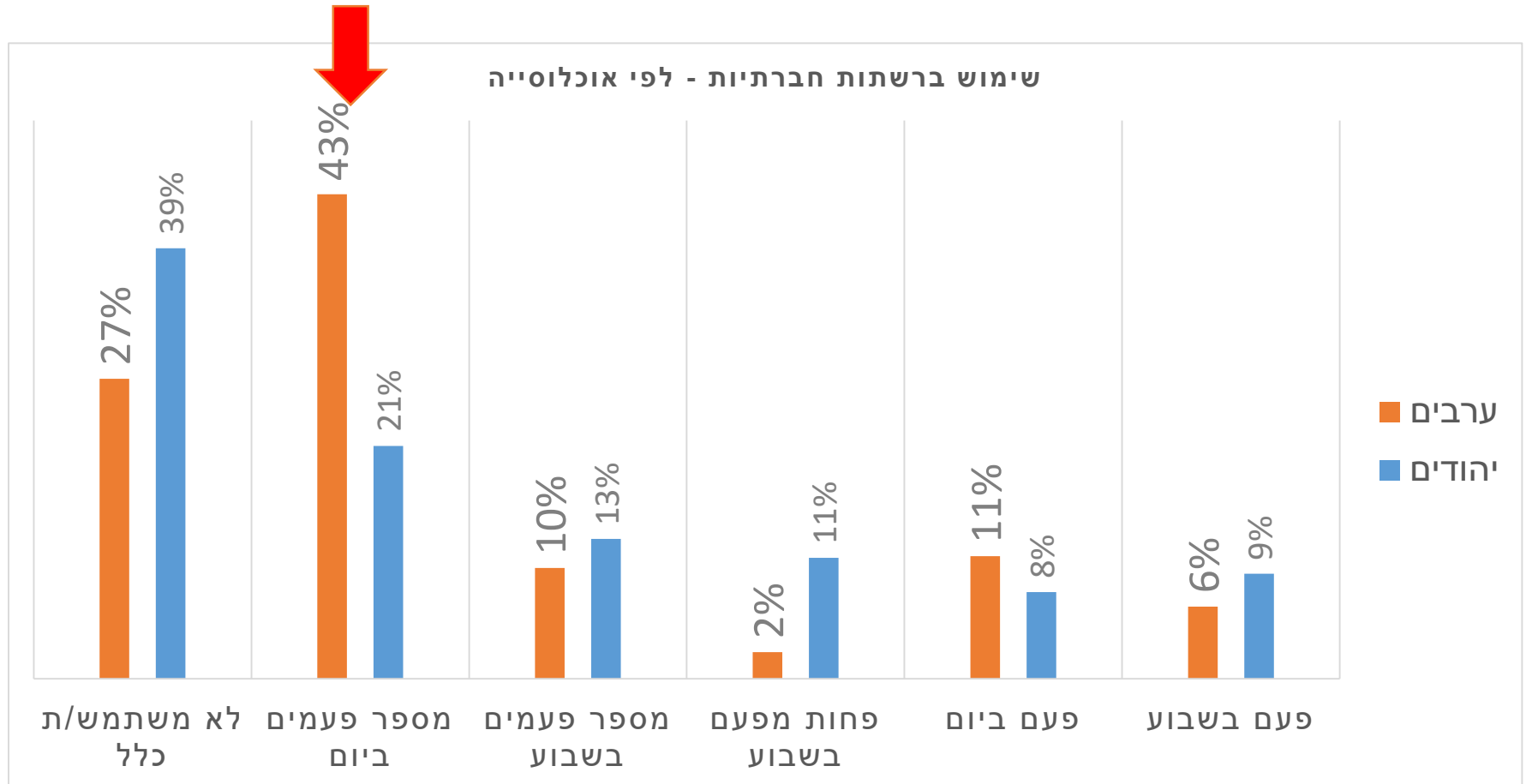

פערים בדפוסי השימוש: שימוש פונקציונלי ושימוש חברתי

פערים בשימוש - לפי סקר האיגוד 2017

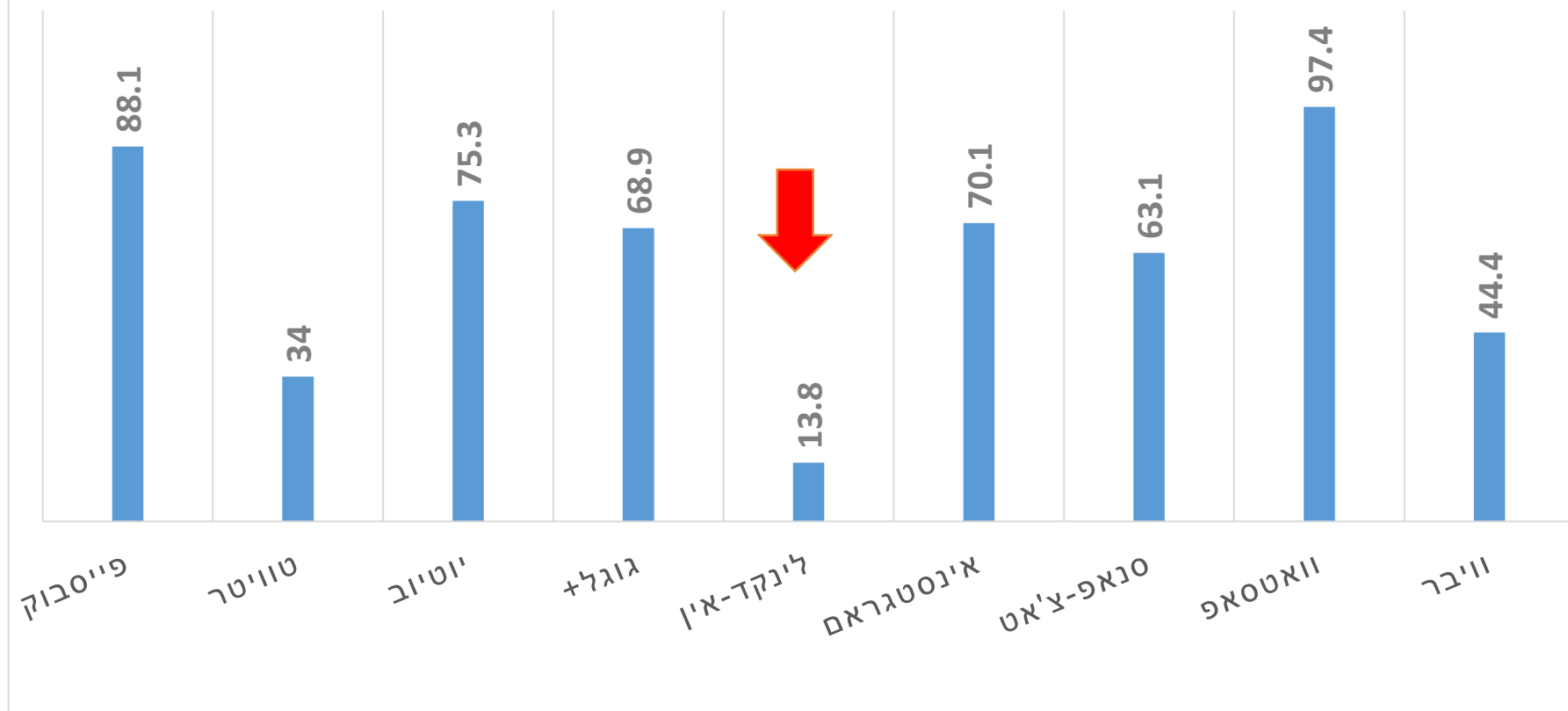
תדירות השימוש ברשתות חברתיות

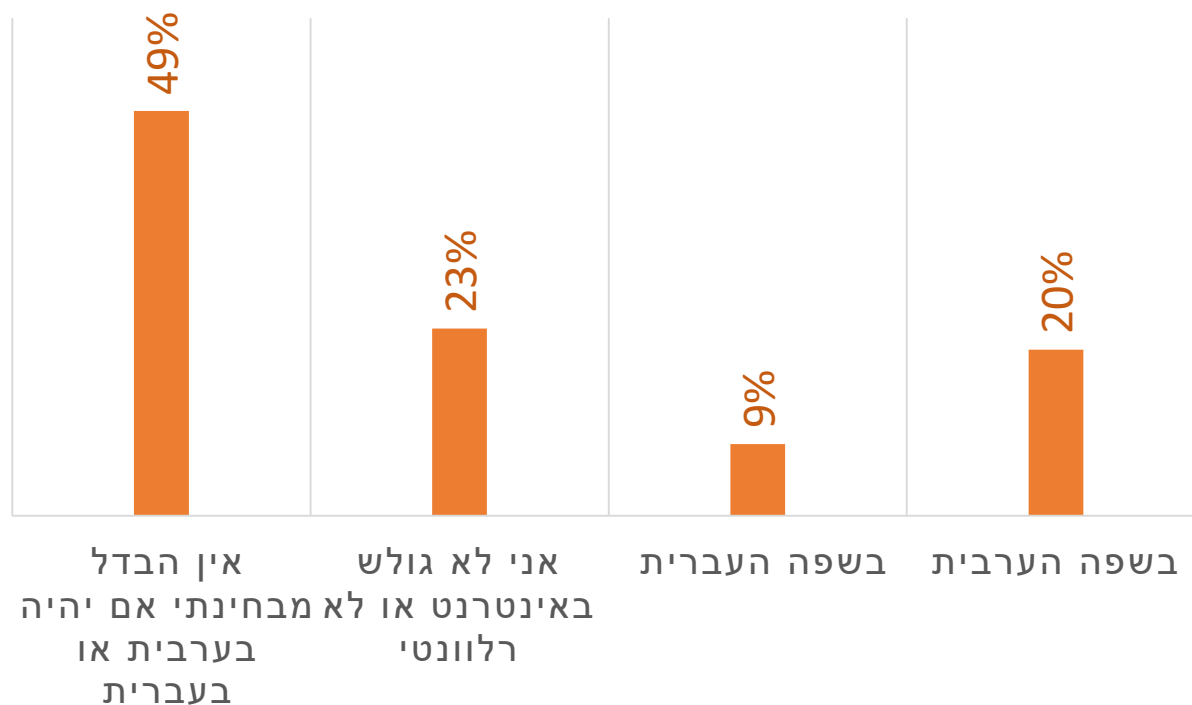
רשתות חברתיות בקרב צעירים עד גיל 25

שימוש ברשתות חברתיות - על פי חמלה 2017

שפה וגלישה

שפה מועדפת בגלישה לאינטרנט – סקר האיגוד 2016

אגודת הגליל
:(2014)
כ- 61% ערבית,
כ- 28% עברית
כ- 6% אנגלית

האינטרנט בארגונים ובעסקים

- קיימת מודעות ואמונה לחשיבות הדיגיטציה "היום אי אפשר בלי, זה העתיד... זה ההווה"
- התשתיות אינן יציבות
- הדיגיטציה אינה בסדר העדיפויות
- מיומנויות מאוד בסיסיות
- אין מוטיבציה לפיתוח מיומנויות דיגיטליות
- רוב העבודה מתבצעת בשיטות קלסיות (טלפונים, פקסים)

- **רשויות מקומיות**
- **מנ"סים**
- **עסקים**
- **בתי ספר**

וואטסאפים)

איגוד
האינטרנט
הישראלי
ISOC-IL

רצון ללמוד מיומנויות דיגיטליות:

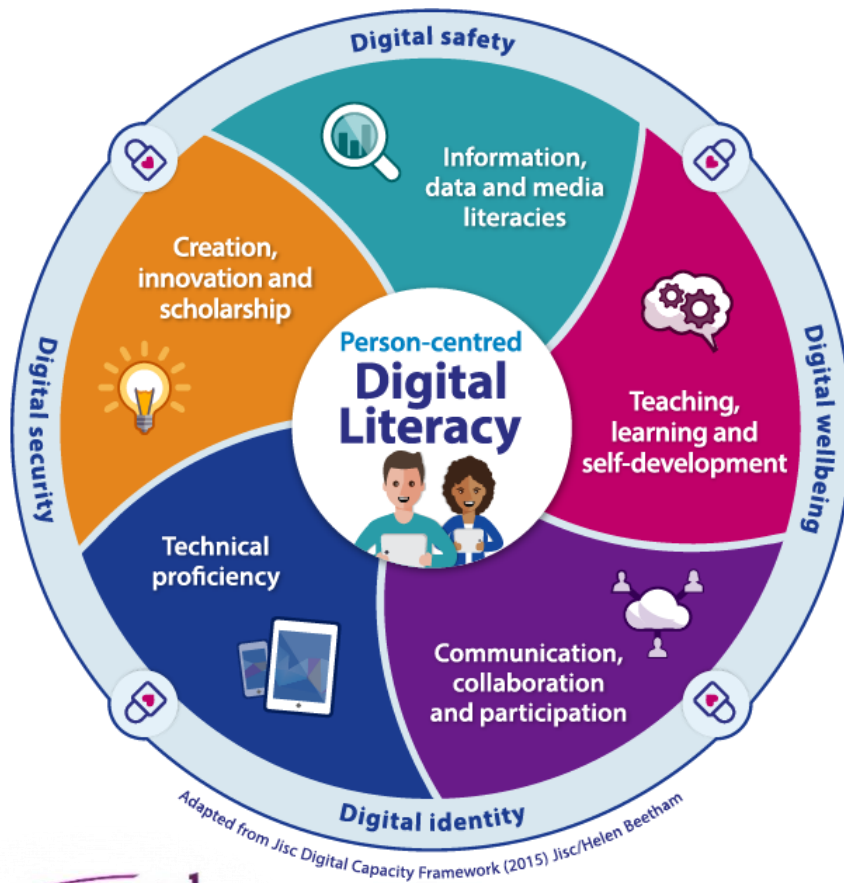
• מעל 60% מהחברה הערבית

הביעו עניין ללמוד רוב

המיומנויות הדיגיטליות,

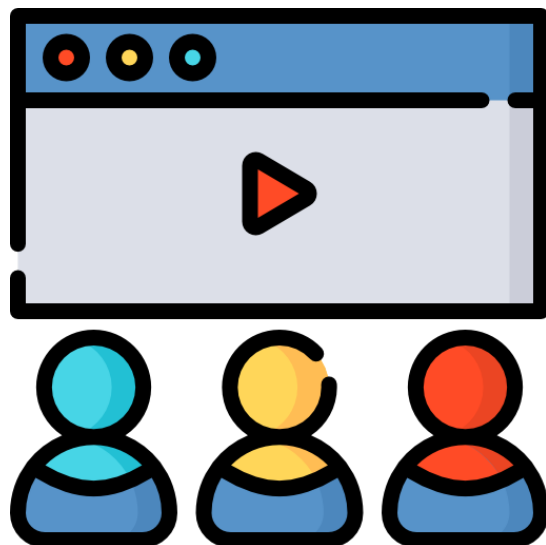
לעומת פחות מ 15%

בחברה היהודית

Adapted from Jisc Digital Capacity Framework (2015) Jisc/Helen Beetham

חינוך

- מערכת החינוך בישראל איננה מספקת מיומנויות דיגיטליות לדור הבא, כפי שדיווחו 72% ממשתתפי סקר בזק (בזק 2017).

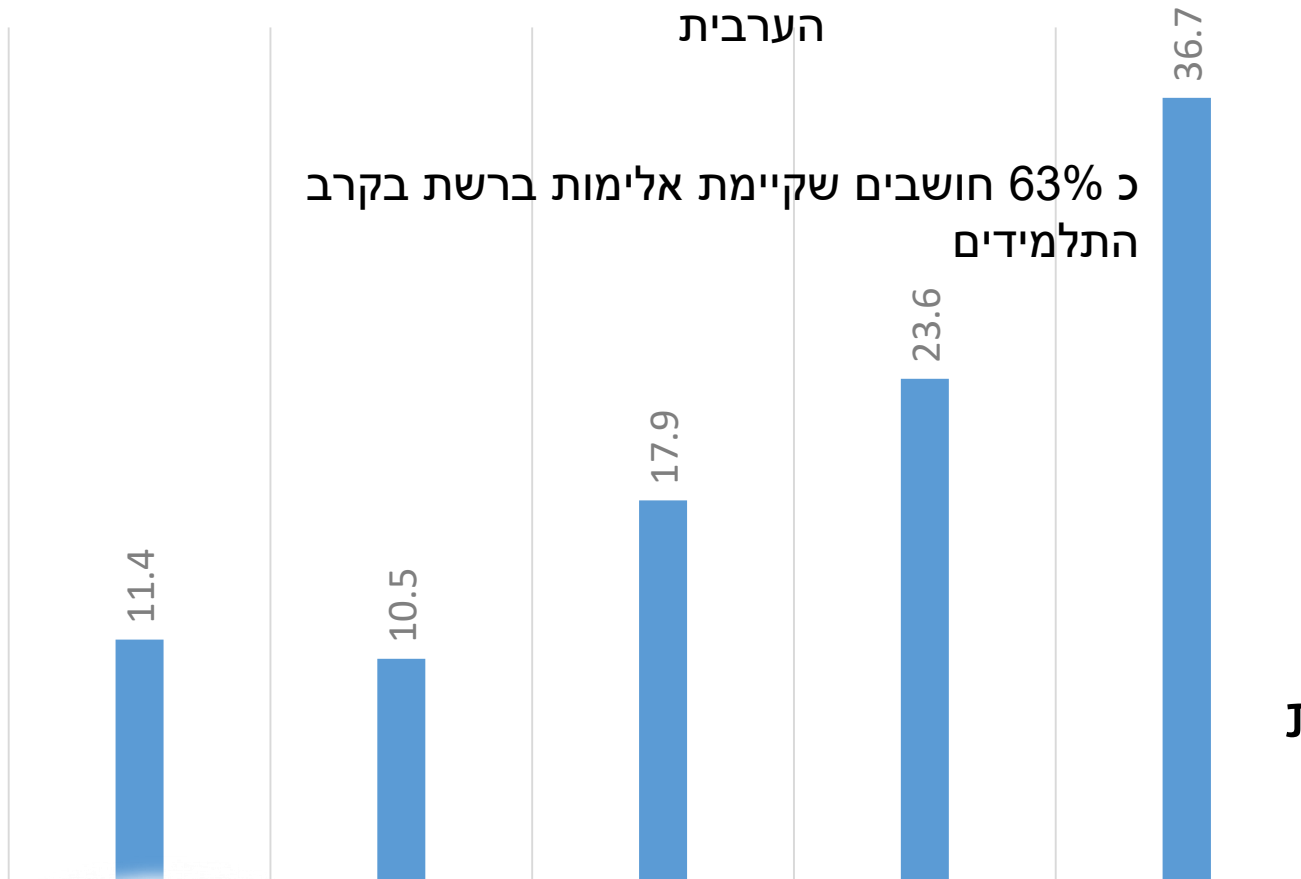
בעיני התלמידים - אלימות ברשת

(סקר איינן דיגיטל, 2017)

28% מהפניות לאיגוד מגיעות מהאוכלוסייה
הערבית

כ 63% חושבים שקיימת אלימות ברשת בקרב
התלמידים

- כ 16% נפגעו ברשת
- כ 14% הציקו
לאחרים
- כ 33% יודעים על
פגיעות של ילדים
אחרים
- כ – 27% יודעים על
פגיעה במורים ברשת

צעדים מעשיים לקידום הדיגיטציה בחברה הערבית

- ייצוג הולם לחברה הערבית בוועדות, משרות ניהול, הייטיק ...
- פיתוח תשתיות וסביבות עבודה דיגיטליות
- הנגשת התעסוקה ביישובים הערביים
- העלאת המודעות
- קידום מיומנויות דיגיטליות
- הנגשת השירותים לחברה הערבית – תיווך ושפה
- פיתוח תכניות תמיכה מותאמות לצרכים בחברה הערבית –
לרשויות, לעסקים, ליזמים ...
- פתיחות שוק העבודה הדיגיטלי \ המשרדי \ הניהולי הישראלי
לאוכלוסייה הערבית

**הפער הדיגיטלי מצטרף
לפערים הכלכליים-חברתיים,
אך קיים פוטנציאל למנף
את השימוש בדיגיטציה
למען קידום כלכלי- חברתי
בחברה הערבית בישראל.**

זכויות יוצרים של יאש מהטה (Yash Mehta) על פי רשיון קריאטיב קומונס

شكراً תודה
Thank You

